

"Spomen-dom bana Josipa Jelačića" u Petrovaradinu

Spomen-dom bana Josipa Jelačića nalazi se u njegovoj rodnoj kući u Petrovaradinu. S obzirom na činjenicu da se rodio baš u njoj, ta kuća simbolizira početak njegova života kasnije ispunjenog slavom i brojnim velikim uspjesima temeljem kojih se značaj bana Jelačića za cijeli hrvatski narod održao do danas. Zbog toga su i kuću, i datum njegova rođenja iznimno važni za Hrvate u Republici Srbiji čiju baštinu čuva Hrvatsko nacionalno vijeće.

Josip Jelačić se rodio, prohodao i progovorio prve riječi upravo tijekom te četiri godine koliko je s obitelji živio u Petrovaradinu. Bio je to početak njegova uspješna životnoga puta koji je, zbog svoga „ploda narodu i uresa domovini“, ovjekovječen i na glavnome trgu glavnoga grada Republike Hrvatske. Za petrovaradinske Hrvate, on je najpoznatiji sin kojega su dali Domovini.

Što hrvatskoj nacionalnoj manjinskoj zajednici u Srbiji znači ta iznimna čast danas i kako lik i djelo bana Jelačića mogu postati njezin kamen-temeljac s obzirom da, nakon 30 godina, ponovno postaje vidljiva u Petrovaradinu i Novom Sadu? U identitetskom smislu, on je postavljen na vrh piramide prioriteta naše zajednice, koju treba snažiti iznutra, ljudima i djelima, kako bi zasvijetlila pravim svjetlom danas nakon svih bura. Odgovor na to pitanje treba dati, među ostalim, i ustrojstvom i načinom rada Zaklade „Spomen-dom bana Josipa Jelačića“.

Spomen-dom bana Josipa Jelačića je centar kulture s vlastitom kulturnom produkcijom. Brine o nasljeđu i tradiciji, ali podržava i suvremenost. Teži što kvalitetnijoj razini rada profesionalnog i amaterskog stvaralaštva. Spomen-dom je otvoren svima s ciljem produktivne i dobronamjerne suradnje.

Spomen-dom bana Josipa Jelačića je kuća svih Hrvata, koji će aktivno promicati kvalitetu cjelokupnoga tradicijskog i suvremenog stvaralaštva i Hrvata u Vojvodini i Srbiji, ali i hrvatskog naroda općenito. Jednako tako, Spomen-dom je i mjesto promicanja vrijednosti Republike Hrvatske-kao matične nam domovine.

Spomen-dom bana Josipa Jelačića je kuća u Petrovaradinu, koji je nekada bio slavna utvrda na Dunavu, jedan od ljepših i vojno-strateški vrlo važnih gradova Austro-Ugarske Monarhije čiji su najveći dio stanovništva činili Hrvati katolici. Osim našega bana, u petrovaradinske velikane hrvatskoga roda koji su u prošlosti bili uzoriti stvaratelji ubrajamo još: učitelje i skladatelje Franju Štefanovića i Stanislava Prepreka, opata, dugogodišnjega petrovaradinskoga župnika i hrvatskoga preporoditelja Iliju Okrugića Srijemca, gradonačelnika Grada Petrovaradina Franju Malina, pijanista i glazbenoga pedagoga prof. Đuru Rajkovića i druge. Spomen-dom je kuća petrovaradinskih Hrvata i danas, kako bi zahvaljujući vrijednostima zavičajne nacionalne tradicije ponovno postao čvrst kamen-temeljac cijele zajednice. Svi su pozvani na suradnju, a osobito mladi jer nas svojom energijom, voljom i optimizmom mogu prenijeti u 21. stoljeće.

Spomen-dom bana Josipa Jelačića je u Novom Sadu, glavnome gradu Vojvodine, drugome gradu po važnosti Republike Srbije. U Novom Sadu, kao gradu uzoru ideje suživota većinskoga stanovništva s manjinskim nacionalnim zajednicama Vojvodine, njegovat ćemo svoju tradiciju i suvremenost, a osjećajem za druge sebi izgraditi mjesto usprkos preteškom bremenu koje nam je ostavilo 20. stoljeće. Podsjećanjem na univerzalne vrijednosti i zajedničku suradnju kroz povijest, od vremena našega bana pa do nas danas, teret toga bremena može se olakšati barem generacijama koje dolaze.

Spomen-dom bana Josipa Jelačića je kuća HNV -a i most koji spaja Republiku Srbiju i Republiku Hrvatsku te njihove narode.

Dobronamjerni gosti su uvijek dobrodošli.

Glavne zadaće Zaklade „Spomen – dom bana Josipa Jelačića“

Promoviranje lika i djela bana Josipa Jelačića

Univerzalnost dometa banovih dostignuća su najvažniji spomen koji rodna kuća treba baštiniti, a to su povijesno potvrđene odrednice: Sloboda, Liderstvo, Suradnja i Jedinstvo. Dan Zaklade je Dan rođenja bana Josipa Jelačića – jedan od praznika hrvatske nacionalne manjinske zajednice u Republici Srbiji.

Produkcija: izložbe, stručni skupovi, nakladnička djelatnost, različite vrste promidžbe i dr.

Čuvanje materijalne i nematerijalne baštine Petrovaradina i petrovaradinskih Hrvata kao bogatstva hrvatske nacionalne zajednice

Očuvanje arhitektonske baštine, običaja, tradicije, uspomene na važne ljude i događaje i drugi vidovi memoriranja lokalnih tradicija važan je dio redovitog programa rada Zaklade.

Produkcija: stalni i rastući postav izložbe o Petrovaradinu u Spomen-domu bana Josipa Jelačića, različite aktivnosti s ciljem zaštite kulturnoga nasljeđa, partnerstvo u projektima (osobito kroz nakladničku–djelatnost) i dr. Skupljanje građe s ciljem formiranja knjižnice, čitaonice i arhiva.

Promicanje suvremenog stvaralaštva Hrvata

Redoviti prikaz i podrška tradicijskom i suvremenom stvaralaštvu hrvatske nacionalne zajednice kao potvrda živoga i pulsirajućega života Hrvata nekad i danas. Suvremenost je način izražavanja aktivnih kreativnih impulsa i komparativnih kvaliteta kako bismo se i upoznali, međusobno podijelili i razmijenili ideje te se pokazali u kreativnom svjetlu.

Produkcija: predstavljanje, promidžba, nastupi i izložbe, stvaralac iz hrvatske nacionalne zajednice u Petrovaradinu i Novom Sadu, Srijemu i drugim sredinama u kojima djeluju hrvatske udruge.

Osnaživanje kapaciteta hrvatske zajednice u Petrovaradinu i Novom Sadu

Pripadnici hrvatske nacionalne manjine, iako građani Republike Srbije, slabo su vidljiva zajednica. Pozitivne promjene u tom pogledu donijet će aktivnosti koje će se provoditi kroz učestale i primjerene produkcije Zaklade te promicanjem ugodna ozračja Spomen-doma svim partnerima i gostima s kojima budemo surađivali. Tako osnažena hrvatska manjinska zajednica moći će ravnopravno-naprijed u 21. stoljeće.

Produkcija: edukativni i drugi skupovi s temama iz različitih područja znanosti, kulture, umjetnosti, gospodarstva i dr. Osobitu pozornost treba usmjeriti na mladež, kako onu

domaću u Petrovaradinu i njegovoj okolini, tako i na ostale pripadnike hrvatske zajednice koji dolaze studirati u Novi Sad i drugih sredina.

Promoviranje zajedništva Hrvata i Srba

Iznimno važno za budućnost oba naroda.

Produkcija: izložbe, predstavljanja čega, koncerti kao podrška suradnji oba naroda u obje matične države

Što Zaklada „Spomen-dom bana Josipa Jelačića“ neće raditi?

Spomen-dom bana Josipa Jelačića neće biti mjesto gdje se narušavaju i u neprimjerenom kontekstu predstavljaju sve proklamirane vrijednosti, niti će se poduzimati i provoditi aktivnosti koje su protivne interesima hrvatske nacionalne zajednice te nacionalnim i univerzalnim ljudskim i građanskim vrijednostima općenito.

Spomen-dom bana Josipa Jelačića neće biti mjesto promicanja mržnje i netrpeljivosti niti unutar svoje zajednice niti prema većinskom srpskom narodu, a ni prema drugim narodima koji žive u Republici Srbiji.

Spomen-dom bana Josipa Jelačića neće biti mjesto isključivo komercijalne namjene.

PARTNERI "Spomen-doma ban Josip Jelačić"

- Partneri mogu postati svi oni koji u dobroj namjeri kroz suradnju s Hrvatskim nacionalnim vijećem u Republici Srbiji žele pridonijeti razvoju i promoviranju ovdašnje hrvatske nacionalne zajednice i njenih djelatnosti na polju kulture, umjetnosti, zaštite kulturnoga nasljeđa itd. s ciljem očuvanja vlastita identiteta. Nadalje, poželjno partnerstvo podrazumijeva i želju kako za njegovanjem dobrih međusobnih odnosa većinskih naroda u Republici Srbiji i Republici Hrvatskoj, tako i promoviranja vrijednosti matične države Republike Hrvatske.
- Prvi partneri Spomen-doma su Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i druge institucije, zaklade i fondovi čiji je osnivač Hrvatsko nacionalno vijeće.
- Svi državni organi Republike Srbije, Autonomne pokrajine Vojvodine, Grada Novog Sada, i druge jedinice lokalne samouprave u Republici Srbiji na svim razinama,
- Republika Hrvatska, Veleposlanstvo i Konzulat u Republici Srbiji, mjerodavne institucije Republike Hrvatske za suradnju s Hrvatima izvan domovine, sve jedinice lokalne samouprave povezane sa banom Josipom Jelačićem.
- Sve udruge i institucije koje nose ime po banu Josipu Jelačiću bez obzira na mjesto njegova sjedišta.
- Partner je Rimokatolička Crkva na svim razinama.
- Sve akademske, obrazovne, znanstvene, kulturne, umjetničke, stručne i gospodarske udruge koje žele sa Spomen-domom surađivati te tako podržati njegov rad.
- Pojedinci i udruge iz korpusa hrvatskog naroda koji žele suradnju na obostranu korist, a koji su u interesu i u skladu s promoviranim vrijednostima Spomen-doma.
- Svi dobronamjerni građani Petrovaradina i Novog Sada koji žele sudjelovati u radu Spomen-doma.
- Partneri su, na različite načine i dobrom voljom, članovi Upravnog odbora Zaklade „Spomen – dom bana Josipa Jelačića“.
- Pojedinci i druge kulturne, privredne organizacije te građanske i nacionalne udruge i inicijative koje zastupaju vrijednosti komplementarne vrijednostima koje promovira Spomen-dom. Osobito su dragocjeni i poželjni vidovi suradnje koji prikazuju kulturno nasljeđe, tradicijsko i suvremeno stvaralaštvo te promiču one stavove koji idu u korist hrvatske nacionalne zajednice i promoviraju Republiku Hrvatsku kao njihovu matičnu državu.

S partnerima se mogu potpisivati memorandumi o suradnji.